

OKT-NOV-DEC 2020

PRO JECTEN NIEUWS

Pro biblio

STAND VAN ZAKEN PER 31 DECEMBER 2020

De Noord- en Zuid-Hollandse bibliotheken en Probiblio werken samen in SOOB- en BOZH-programma's en netwerkprojecten, met als doel dat bibliotheken hun resultaten beter, sneller en/of goedkoper bereiken.

In deze rapportage informeren we je over de innovatieve programma's en projecten van en voor het netwerk van Noord- en Zuid-Hollandse bibliotheken, waaraan Probiblio een deel van haar subsidie besteedt. Er zijn meer netwerkactiviteiten die Probiblio vanuit haar wettelijke taken met provinciale subsidies uitvoert. Het betreft diensten, zoals advies ten aanzien van digitalisering en de vervoersdienst. Over deze diensten informeren wij de bibliotheken via andere kanalen.

SOOB- EN BOZH-PROGRAMMA'S

De programma's hebben – nog meer dan bij de netwerkprojecten – de ambitie om met de bibliotheken gezamenlijk resultaten te boeken. Ze zijn door de SOOB en het BOZH zelf vastgesteld en ook de aansturing ligt bij de provinciale directieoverleggen. Probiblio heeft voornamelijk een ondersteunende en faciliterende rol, maar neemt waar gewenst het voortouw.

AFSLUITING BOZH-PROGRAMMA TAALNETWERK ZUID-HOLLAND

In 2017 stelde het BOZH zich tot doel dat elke bibliotheek in Zuid-Holland een structurele positie zou krijgen in het lokale of regionale taalnetwerk, gericht op ondersteuning van de taal- en digitale ontwikkeling bij volwassenen. Om deze ambitie handen en voeten te geven, startten de Zuid-Hollandse bibliotheken het programma Taalnetwerk Zuid-Holland. In dit gezamenlijke programma werden de krachten gebundeld en kon de innovatie in de provincie efficiënter en effectiever plaatsvinden.

Op 24 november 2020 is het programma afgesloten met een bijzondere online bijeenkomst. Specialist Basisvaardigheden en bibliotheekdirecteuren blikten terug op vier jaar extra aandacht voor de aanpak van laaggeletterdheid en basisvaardigheden in Zuid-Holland. De presentatie was in handen van de programmaverantwoordelijken: Theo Kemperman, directeur van de Bibliotheek Rotterdam en Ellie van der Meer, adviseur Basisvaardigheden bij Probiblio en projectleider.

Uit een enquête blijkt dat het merendeel van de bibliotheken vindt dat de doelstelling voor een sterke positie in het netwerk bereikt is. Ook de samenwerking tussen directeuren en specialisten wordt goed beoordeeld. Al met al waarderen de directeuren en specialisten Basisvaardigheid het programma met een dikke 7. Er zijn mooie resultaten geboekt en er is een sterk netwerk ontstaan, waarin de bibliotheken ook in de komende jaren van elkaar kunnen blijven leren, ervaringen kunnen uitwisselen en samen optrekken bij de verdere aanpak van laaggeletterdheid en basisvaardigheden.

Eind december verscheen het eindverslag van het programma. In deze publicatie blikken we terug op vier jaar aanpak laaggeletterdheid, de samenwerking binnen het programma en de landelijke context. Verder laten we aan de hand van de landelijke Bibliotheekmonitor de Zuid-Hollandse gegevens zien uit een onderzoek naar basisvaardigheden van volwassenen. In de bijlagen vind je de uitkomsten van de enquête over het programma, een handig overzicht van alle publicaties die zijn verschenen (pagina 20, met linkjes) en een overzicht van de bijeenkomsten die gedurende vier jaar zijn georganiseerd.

Website: [Nieuwsbrief De Maatschappelijke Bibliotheek \(december\)](#)

Voor meer informatie: Ellie van der Meer, 06 14 37 49 05, evdmeer@probiblio.nl, bijgestaan door Mischa van Vlaardingen (Bibliotheek Rotterdam).

Trekker van het programma namens het BOZH was Theo Kemperman (Bibliotheek Rotterdam).

BOZH-PROGRAMMA TRANSITIE EN OPTIMALISATIE

Dit programma heeft als doel tijd, ruimte en middelen binnen de klassieke bibliotheekfuncties vrij te maken om in te kunnen zetten voor de versterking van de educatieve en maatschappelijke bibliotheek. Voor 2020 is het doel dat het programma meerdere strategische en operationele tools oplevert.

KPI'S

In het derde en vierde kwartaal is het model voor organisatieontwikkeling - het Fundament – met succes getest bij de bibliotheken Westland en Rijn en Venen. Na enkele verbeteringen is het model nu gereed, inclusief een actielijst waarmee de organisatieontwikkeling over een beleidsperiode van vier jaar is te plannen. Begin 2021 komt het model beschikbaar via de website van Probiblio.

In het vierde kwartaal is het model voor organisatie-diagnose herijkt en gebruiksvriendelijker gemaakt. Het model is ondersteunend aan het Fundament, maar helpt ook bij het gestructureerd uitvoeren van de zelfevaluatie voor de certificering. Ook dit model komt in 2021 beschikbaar.

KPI'S EN MAATSCHAPPELIJKE WAARDED

Vanuit het BOZH-programma en het project Maatschappelijke waarde zijn de maatschappelijke effecten van programmering en dienstverlening op het gebied van inburgering, digitale inclusie, gezinsaanpak, structureel samenwerken met het onderwijs (po, vo, mbo), digitale geletterdheid en MLP in kaart gebracht. Voor elk onderwerp is er een plan voor het meten van effecten. Onderbouwing vindt plaats op basis van bestaande effectmetingen, onderzoeken en literatuur. Ook is een kpi-set opgesteld. In het vierde kwartaal vond de eerste online workshop plaats met de deelnemende bibliotheken. Begin 2021 vindt de tweede bijeenkomst plaats. Aansluitend komt via de website van Probiblio een uitgebreid kennisdocument voor het netwerk beschikbaar.

Bijna alle onderwerpen uit het BOZH-programma zijn voor 2021 en verder ondergebracht in twee deelopgaven van Probiblio: Beleid, financieel management en organisatieontwikkeling en Meten, monitoren en bijsturen van beleid. Ook onderwerpen die door Covid-19 zijn uitgesteld en de reeds geplande onderwerpen voor 2021 hebben hierin een plek gekregen.

Website: [BOZH Transitie en optimalisatie](#). Hier zijn veel praktische hulpmiddelen beschikbaar waarvan elke bibliotheek gebruik kan maken.

De coördinatie van het BOZH-programma is in handen van Sabine Margés, 06 41 56 49 89, smarges@probiblio.nl.

De stuurgroep bestaat uit Wouter van Heiningen (Bibliotheek De Plataan), Erna Staal (Bibliotheek Gouda), Sabine Margés en Peter van de Wolfshaar (MT-lid Probiblio).

Projectleider: Frederike Kuijpers 06 24 54 60 52, fkuijpers@probiblio.nl

SOOB-PROGRAMMA 100% ACTIEF BEREIK 0 TOT 18 JAAR

In 2016 startte het SOOB-programma 100% actief bereik 0-18 jaar. Het doel: meer jongeren actiever gebruik laten maken van de bibliotheek. In dit programma waren tot 2020 twee projectgroepen actief, gericht op de doelgroepen 0-4 en 12-18 jaar. Het programmaonderdeel 0-4 jaar is per eind 2019 afgesloten. Op de website van Probiblio vind je een terugblik op het [SOOB-programma 100% actief bereik 0-4 jaar](#). Het onderdeel 12-18 jaar is per 31 december 2020 afgesloten. Op 19 november vond de afsluitende bijeenkomst plaats. De – positieve – evaluatie van het programma heeft plaatsgevonden in het recente AB-overleg van de SOOB.

Voor meer informatie: Lisa Bakker, 06 24 55 84 86, lbakker@probiblio.nl

Trekker van het programma namens de SOOB was Marga Rosier (De Bieb voor de Zaanstreek).

SOOB-PROGRAMMA DIGITALE INCLUSIE

Probiblio stelt bibliotheken in staat om het landelijke programma Digitale inclusie te implementeren, met de bijbehorende Informatiepunten Digitale Overheid. Het doel is dat alle bibliotheken in Noord- en Zuid-Holland die deelnemen aan het landelijke programma de dienstverlening conform de KB-subsidievoorwaarden in december 2021 hebben ingebed in de eigen organisatie en het netwerk van partners.

Door een subsidie van de provincie kan Probiblio bibliotheken in Noord-Holland extra ondersteuning aanbieden. Daarnaast werken de Noord-Hollandse bibliotheken samen binnen het SOOB-programma Digitale inclusie. Het verhogen van de kwaliteit van de dienstverlening en de samenwerking met partners staat centraal. Door gezamenlijk op te trekken leren de Noord-Hollandse bibliotheken van elkaars aanpak, wisselen ze ervaringen uit en gaan ze effectiever te werk.

Website: [Digitale Inclusie](#); [Digitale Inclusie Special](#)
Voor meer informatie: Anne-Marie van der Poel,
06 40 76 69 34, avdpoel@probiblio.nl

NETWERKPROJECTEN

Bij de netwerkprojecten verzorgt Probiblio de aansturing. Uiteraard is een actieve rol van de bibliotheken cruciaal. Leidend voor het bepalen van de inhoud zijn vraagstukken die actueel zijn bij de bibliotheken.

PRIORITEIT 1

**JEUGD
& ONDERWIJS**

PRIORITEIT 2

**PERSOONLIJKE
ONTWIKKELING**

PRIORITEIT 3

**PARTICIPATIE
& ZELF-
REDZAAMHEID**

PRIORITEIT 4

**VERANDERING
EN VERBREDING
VAN DE
KLASSIEKE
BIBLIOTHEEK**

JEUGD & ONDERWIJS

DIGITALE GELETTERDHEID < 18 JAAR IN HET ONDERWIJS EN DE BIBLIOTHEEK

Deelproject *Mediaopvoeding 0-6 jaar*

Ouders en onderwijsprofessionals hebben veel vragen over mediaopvoeding. Steeds vaker kloppen zij hiervoor aan bij de bibliotheek. In 2020 stond het project in het teken van het uitvoeren van in 2019 ontwikkelde trainingen, het adviseren van bibliotheken en het implementeren van in 2019 ontwikkelde producten.

In samenwerking met bibliotheken zijn drie mediaopvoedingstrainingen ontwikkeld voor bibliotheekmedewerkers. Voor bibliotheken in Noord- en Zuid-Holland zijn er geen kosten aan verbonden. De trainingen vinden voorlopig online plaats en bestaan uit een e-learning en een interactieve sessie met de adviseurs van Probiblio.

De online trainingen [Train-de-Trainer 'Voorlezen, kijken en spelen in de wereld van nu'](#) en [Voorlezen, kijken en spelen in de bibliotheek van nu](#) voor back-officemedewerkers zijn in december van start gegaan. De online training ['Mediaopvoeding 0-12 jaar](#) voor frontofficemedewerkers gaat begin 2021 van start.

Eind oktober verscheen de [Mediaopvoeding Special](#) met aandacht voor de [Week van de Mediawijsheid](#) (6 tot en met 13 november) en tips voor het combineren van on- en offline media. Voor de Kinderboekenweek verscheen een [inspiratiedocument Mediaopvoeding](#).

Website: [Mediaopvoeding 0-6 jaar](#)
Voor meer informatie: Britt van Teijlingen,
06 40 48 51 75, bvteijlingen@probiblio.nl

Deelproject *Digitale geletterdheid po (4-12 jaar)*

Dit project draagt bij aan het doel om de digitale geletterdheid van de doelgroep 4 tot 12 jaar te vergroten. In 2020 stond het volgende op het programma:

- Visie en beleid: via een adviestraject komen we samen met jouw bibliotheek tot een scherpe en haalbare visie (met bijbehorend beleid) op het gebied van digitale geletterdheid.
- [Lab out of the Box](#): bibliotheken uit ons netwerk kunnen gratis gebruik maken van een tiental leskisten met lesbrieven en leermiddelen, die zij direct op scholen kunnen inzetten of waarmee zij groepen in de bibliotheek kunnen laten kennismaken met digitale geletterdheid.
- [Laat verhalen leven!](#): om kinderen te stimuleren meer te gaan lezen bedenken we tot de verbeelding sprekende installaties en ontwerpen. Het uitgangspunt is dat elke jeugd afdeling een verrassende plek behoort te zijn. Door het plaatsen van interactieve elementen of installaties willen we kinderen prikkelen om het avontuur aan te gaan en aan het eind van de middag een boek mee naar huis te nemen.

Op 12 november vond de eerste [online kenniscirkel Digitale geletterdheid](#) plaats. De bijeenkomst, met vier sprekers en twee workshops, stond in het teken van trends en nieuwe manieren van leren in het primair onderwijs. Het [verslag](#) is beschikbaar via de website van Probiblio.

Website: [Digitale geletterdheid po](#)
Voor meer informatie: Britt van Teijlingen,
06 40 48 51 75, bvteijlingen@probiblio.nl

Deelproject Digitale geletterdheid vo (12-18 jaar)

Probiblio ondersteunt bibliotheken met advies op maat over de manier waarop je de digitale geletterdheid van middelbare scholieren kunt vergroten. In de tweede helft van 2020 zijn twee lesbrieven voor het vo beschikbaar gekomen: [Beeldmanipulatie](#) en [Fake of feit](#).

Website: [Digitale geletterdheid vo](#)

Voor meer informatie: Erik Reuvers, 06 21 24 13 71, ereuvers@probiblio.nl en Britt van Teijlingen, 06 40 48 51 75, bvteijlingen@probiblio.nl

TEL MEE MET TAAL

Deelproject Tel mee met taal 0-4 jaar (BoekStart)

Uit onderzoek blijkt dat digitale prentenboeken een gunstig effect kunnen hebben op woordenschat, beginnende geletterdheid en verhaalbegrip, met name bij taalzwakke kinderen. Op 17 november organiseerde Probiblio over dit onderwerp de online bijeenkomst [Voorleeskilometers met digitale prentenboeken](#). Kees Broekhof van Sardes - specialist op het gebied van onderwijs, opvang en opvoeding - gaf tijdens dit webinar een [presentatie](#) onder het motto Zin en onzin van digitale prentenboeken en apps. De belangstelling voor het webinar was met ruim 100 aanmeldingen groot.

Op 17 april 2021 vindt de landelijke [BoekStartdag](#) plaats. In het hele land worden de allerjongste bezoekers en hun (groot)ouders extra hartelijk welkom geheten met een aantrekkelijk programma.

Website: [BoekStart](#); [BoekStart in de kinderopvang](#); [Basisdocument BoekStart](#)

Voor meer informatie: Barbara van Walraven, 06 46 18 25 41, bvwalraven@probiblio.nl

Deelproject Tel mee met taal 4-12 jaar (dBos)

Om kinderen en jongeren taal- en mediavaardig te maken, werken bibliotheken samen met basisscholen onder de noemer De Bibliotheek op school (dBos). Daarbij vormt de doorgaande lijn die door Kunst van Lezen is ontwikkeld het uitgangspunt.

Op initiatief van de Bibliotheek Schiedam is het project **dBos Next** gestart, met als doel te komen tot een toekomstgerichte dBos-organisatie. Hieraan nemen vier Zuid-Hollandse bibliotheken deel: Schiedam, De Boekenberg, Zuid-Hollandse Delta en Aan den IJssel. Met ondersteuning van een adviseur

van Probiblio overleggen zij op strategisch niveau met managers en teamleiders over rapportage, invloed uitoefenen op het landelijke beleid en het opstellen van KPI's. Op uitvoerend en tactisch niveau is er overleg met onderwijspecialisten over leesplannen, jaarplannen en andere praktische zaken. Doel is om de uitkomsten te delen met het netwerk.

In het afgelopen kwartaal vond in Den Haag de vierde en laatste online bijeenkomst Creatief schrijven plaats, georganiseerd in samenwerking met [De Schoolschrijver](#) en [Stichting Lezen](#). Daarnaast zijn gesprekken gevoerd van de contactpersonen van diverse bibliotheken over de stand van zaken van dBos.

Website: [De Bibliotheek op school po](#)

Voor meer informatie: Dia Wesseling, 06 14 67 77 55, dwesseling@probiblio.nl

Deelproject Tel mee met taal 12-18 jaar (dBos)

Hoe bereik je jongeren en hoe kun je als bibliotheek van betekenis zijn voor deze groep? Door ze te benaderen op de plek waar ze zitten: op school! Probiblio ondersteunt bij het vormgeven van de samenwerking en het aanbod.

Op basis van de [Bibliotheekmonitor](#) is een checklist opgesteld, waarmee specialisten vo kunnen nagaan hoe structureel de samenwerking met een school is en welke onderdelen verbeterd kunnen worden.

Bibliotheek Westland is ondersteund bij het opstellen van een rekenmodel vo en het voeren van gesprekken met vo-scholen. Dit heeft in het vierde kwartaal geleid tot een samenwerkingsovereenkomst met het Lentiz Dalton College in Naaldwijk. In Den Haag is

de leesconsulent vo ook in het vierde kwartaal via e-coaching ondersteund. Nieuwe medewerkers vo van BplusC zijn op de hoogte gebracht van het rekenmodel vo, de monitor vo en de wijze waarop gesprekken met scholen gevoerd kunnen worden.

Website: [Samenwerking kinderopvang en onderwijs \(12-18\)](#)

Voor meer informatie: [Caroline Heijer, 06 50 61 12 22, cheijer@probiblio.nl](#)

GEZINSAANPAK

Nederland telt ongeveer 2,5 miljoen mensen die problemen hebben met lezen, schrijven, rekenen of het werken met de computer. Bovendien blijft de groep laaggeletterden groeien: een deel van de jongvolwassenen verlaat het onderwijs met te lage taalvaardigheden. Taalproblemen worden vaak van generatie op generatie doorgegeven en zo ontstaat er een cyclus van laaggeletterdheid. Om deze vicieuze cirkel van laaggeletterdheid te doorbreken, zetten bibliotheken de gezinsaanpak in.

Op 24 november vond online een bijeenkomst plaats over het thema interne samenwerking. Voorafgaand aan de bijeenkomst kregen de deelnemers ter voorbereiding de opdracht een samenwerkingsscan in te vullen. Tijdens de bijeenkomst stelden de deelnemers in groepjes een interne krachtenanalyse op. In januari 2021 volgt er een online bijeenkomst over externe samenwerking.

Website: [Gezinsaanpak](#); [Verslag startbijeenkomst](#); [De kracht van de gezinsaanpak](#)

Voor meer informatie: [Barbara van Walraven, 06 46 18 25 41, bvwalraven@probiblio.nl](#)

OVERIGE PROJECTEN

De Bibliotheek op school mbo/pabo (16-23)

In samenwerking met bibliotheken streven we er samen met docenten en partners naar om studenten op het mbo te ondersteunen en te begeleiden bij het vergroten van hun taal- en digitale vaardigheid.

In 2020 verscheen de [Themapublicatie geletterdheid mbo Zuid-Holland](#). Voor de provincie Zuid-Holland is ook een [interactieve kaart](#) beschikbaar. Hierin is te zien welke mbo's er in het werkgebied van een bibliotheek aanwezig zijn. Ook is er een [factsheet](#) beschikbaar over de samenwerking tussen bibliotheek en mbo. Momenteel is een interactieve kaart voor Noord-Holland in voorbereiding.

Website: [De Bibliotheek op school mbo \(16-23\)](#)

Voor meer informatie: [Lisa Bakker, 06 24 55 84 86, lbakker@probiblio.nl](#)

MLP/4you!

Het Makkelijk Lezen Plein is een plek in de bibliotheek voor kinderen van 8 tot 13 jaar met leesproblemen. Lezen toegankelijk en aantrekkelijk maken, dat is de essentie van het MLP. 4you! is een variant op MLP en is ontwikkeld voor de leeftijdscategorie 12 tot 16 jaar.

In 2020 zijn voorbereidingen getroffen voor de [Makkelijk Lezen Dag](#). Deze is uitgesteld en verschoven naar 5 oktober 2021.

De directeurs van de [Rijnmondbibliotheken](#) willen de regionale dienstverlening gericht op kinderen met leesproblemen verbeteren. Daarom startten ze rondom dit thema een nieuw regionaal project binnen het Makkelijk Lezen Plein (MLP). Om een integrale aanpak te realiseren is er een werkgroep samengesteld, bestaande uit Cora König (Rotterdam), Monique Verweijme-

ren (Schiedam), Conny Reijngoudt (Aan den IJssel) en Dia Wesseling (Probiblio). Begin oktober lichtte de werkgroep de landelijke aanpak Dyslexie Centraal toe aan projectleiders bij bibliotheken. Ook bespraken ze het digitale aanbod van bibliotheken (met de KB) voor deze specifieke groep.

Website: [MLP en 4you!](#)

Voor meer informatie: [Dia Wesseling, 06 14 67 77 55, dwesseling@probiblio.nl](#) en [Caroline Heijer 06 50 61 12 22, cheijer@probiblio.nl](#)

VoorleesExpress

Probiblio vervult sinds 2018 de rol van provinciaal coördinator bij het aanbieden van de VoorleesExpress in Noord- en Zuid-Holland en zet zich actief in om de VoorleesExpress verder uit te rollen. Probiblio adviseert en ondersteunt bij het optimaal inzetten van de VoorleesExpress en neemt als tussenschakel een deel van het werk van Stichting VoorleesExpress over. Jaarlijks wordt minstens één kennis- en netwerkdag georganiseerd.

Binnen het project zijn alternatieven bedacht voor thuisbezoeken. Landelijk is er nu in overleg met alle POI's een hybride traject ontwikkeld onder de naam [VoorleesExpress](#) in 1,5 meter samenleving: van ad-hoc oplossingen naar een gedegen aanpak. Daarop aansluitend organiseerde Probiblio op 17 november de online bijeenkomst [Voorleeskilometers met digitale prentenboeken](#).

Website: [VoorleesExpress](#); [Nieuwsbrief Educatie \(november\)](#)

Voor meer informatie: [Charlotte Lehmann, 06 22 71 45 79, clehmann@probiblio.nl](#)

Meertaligheid

Meertaligheid en meertalig opvoeden staan erg in de In Nederland wonen ruim 2,5 miljoen mensen die naast het Nederlands met een andere taal zijn opgegroeid. Recent onderzoek wijst uit dat meertaligheid positief kan bijdragen aan de taal-, cognitieve en persoonlijkheidsontwikkeling van kinderen. Bibliotheken kunnen een rol spelen in de taalontwikkeling van het meertalige kind door meertalige activiteiten, meertalige prentenboeken en betrouwbare informatie over meertaligheid beschikbaar te stellen. Probiblio ondersteunt de bibliotheken hierbij.

Probiblio biedt vijf speciale BoekToer-collecties aan. Hieraan is een [Handleiding meertalig voorlezen in de bibliotheek](#) toegevoegd. Ook zijn er flyers met betrouwbare informatie over meertaligheid beschikbaar: voor [ouders](#), voor [leerkrachten](#), voor [pedagogisch medewerkers](#) en voor [bibliotheek-medewerkers](#).

In 2020 is het prentenboek van het jaar [Coco kan het!](#) speciaal voor de Nationale Voorleesdagen van januari 2021 vertaald in het Arabisch, Pools en Turks.

Website: [Meertaligheid in de bibliotheek](#)
Voor meer informatie: [Barbara van Walraven](#),
06 46 18 25 41, bwwalraven@probiblio.nl

SPOENK* & HipHop in je Bieb

SPOENK* is een innovatieve aanpak om het lezen onder de jeugd te bevorderen. HipHop in je Bieb omvat gezamenlijke programmering, floating collecties en informele educatie rond hiphop en urban culture door bibliotheken.

In december verscheen een uitgebreide [SPOENK* Special](#). Hierin lees je over de [SPOENK* Lentestorm](#) en de Winterse Uitpakparty 2020. De special bevat ook een inspirerend [interview](#) met programmamaker Daphne de Bruijn van FORUM Groningen.

Naast [HiphopinjebiebLIVE](#) bieden we bibliotheken in 2021 een tweede talkshow rondom lifestyle voor en door jongeren aan: [Ask Anything](#).

Website: [Spoenk*](#); [HipHop in je Bieb](#)
Voor meer informatie: [Karen Bertrams](#),
06 55 63 81, kbertrams@probiblio.nl

PERSOONLIJKE ONTWIKKELING

MAKEN VAN VERHALEN

De bibliotheek profileert zich steeds vaker als podium voor het maken van verhalen en het experimenteren met alle vormen van vertellen.

Tien Zuid-Hollandse bibliotheken organiseren inmiddels schrijfactiviteiten. Probiblio begeleidt deze bibliotheken bij het uitvoeren van een schrijfactiviteit en/of het positioneren van de bibliotheek als podium voor verhalenmakers. In november zochten diverse bibliotheken aansluiting bij het thema van [Nederland Leest](#). Het vierde kwartaal stond in het teken van voorbereidingen voor de [Poëzieweek 2021](#). Ter ondersteuning ontwikkelde Probiblio een [ideeën-generator](#) en een [communicatietoolkit](#).

Het Maken van Verhalen is één van de initiatieven binnen [De Lonkende Leestafel](#). Met een Lonkende Leestafel kan een bibliotheek mensen met dezelfde interesses samenbrengen en lezen stimuleren. Na de succesvolle eerste reeks ging in november een tweede editie van [Ontmoet Schrijvers Online](#) van start. Een [mini-toolkit](#) (zip) hielp bibliotheek bij de lokale communicatie over [Ontmoet Schrijvers Online](#).

Website: [Maken van verhalen](#)

Voor meer informatie; [Alek Dabrowski](#), 06 24 54 60 27, adabrowski@probiblio.nl

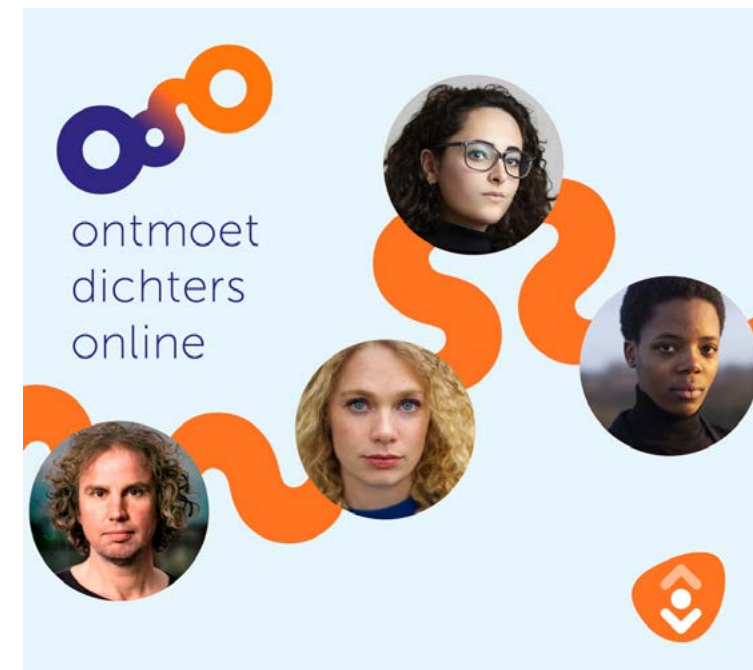
DIGITALE GELETTERDHEID > 18 JAAR

Digitale vaardigheden zijn van groot belang in de snel veranderende kennis- en netwerksamenleving. De bibliotheek is dé plek waar burgers deze (verder) kunnen ontwikkelen. In dit project zorgen we voor programma's en ondersteuning aan mediacoaches en bibliotheekmedewerkers, en brengen we samenhang aan tussen activiteiten.

Sinds juni 2020 gaat Probiblio's team Digitale geletterdheid geregeld live via Twitch, hét online platform voor gamers! Op 10 november was de uitzending gewijd aan de [Week van de Mediawijsheid](#). Kijk voor meer informatie op de [Twitchpagina](#).

Website: [Digitale geletterdheid > 18 jaar](#); [Nieuwsbrief Digitale Geletterdheid \(november\)](#)

Voor meer informatie: [Erik Reuvers](#), 06 21 24 13 71, ereuvers@probiblio.nl

ERFGOED EN ARCHEOLOGIE ZUID-HOLLAND

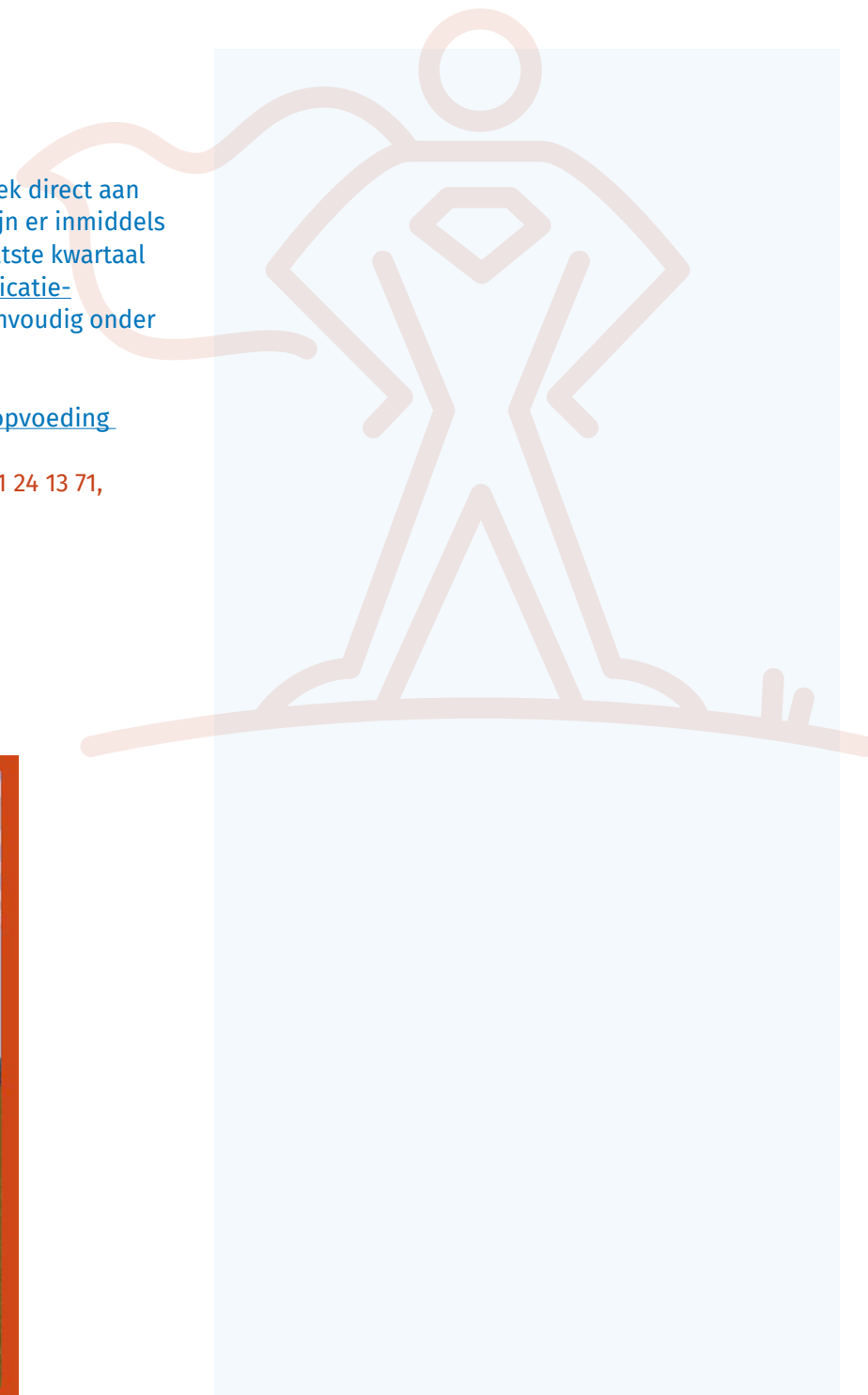
De provincie Zuid-Holland zet in op het breed beschikbaar stellen van erfgoed en archeologie aan het publiek. Bibliotheken nemen hierbij een belangrijke plek in. De programmering rond erfgoed en archeologie trekt nieuwe doelgroepen naar de bibliotheek. Het erfgoedbeleid van de provincie is gericht op het bekend en beleefbaar maken van de provinciale historie. Probiblio helpt daarbij met [Erfgoedcollecties](#), [Minecraftworkshops](#) en [Break-in Boxen](#).

Vanwege de coronamaatregelen worden momenteel geen Break-in Boxen verhuurd. De Minecraftworkshops kunnen in aangepaste vorm wel plaatsvinden, maar niet in alle bibliotheekvestigingen. Daarom is een voor iedereen toegankelijke oplossing bedacht: [De BiebBouwers](#). Dat zijn kant-en-klare Minecraft-

opdrachten (challenges) die de bibliotheek direct aan kinderen thuis kan aanbieden. Hiervan zijn er inmiddels negen verschenen, waarvan vijf in het laatste kwartaal van 2020. Met het kant-en-klare [communicatiemateriaal](#) zijn de Minecraftchallenges eenvoudig onder de aandacht te brengen.

Website: [Erfgoed en Archeologie](#); [Mediaopvoeding Special \(oktober\)](#)

Voor meer informatie: Erik Reuvers, 06 21 24 13 71, ereuvers@probiblio.nl

PARTICIPATIE & ZELFREDZAAMHEID

DIGITALE INCLUSIE

De komende jaren openen bijna alle openbare bibliotheken Informatiepunten Digitale Overheid. Probiblio ondersteunt 37 bibliotheken in Zuid- en Noord-Holland bij het vormgeven van de dienstverlening. Het doel is dat alle bibliotheken in Zuid- en Noord-Holland die deelnemen aan het landelijke programma de dienstverlening conform de KB-subsidievoorwaarden in december 2021 hebben ingebed in de eigen organisatie en het netwerk van partners. Inmiddels is met alle deelnemers een startgesprek gevoerd.

Onderdeel van de ondersteuning is de IDO-vaardigheidstraining, die ook online wordt aangeboden. Specialisten van de helft van de bibliotheken in Noord- en Zuid-Holland hebben deze inmiddels gevolgd. De trainingen worden hoog gewaardeerd door de deelnemers. Elke bibliotheek heeft binnen de subsidievoorwaarden recht op twee vaardigheidstrainingen.

De KB start begin 2021 een landelijke campagne om de IDO-doelgroep te bereiken. Op de valreep van het derde en vierde kwartaal presenteerde KB-marketeer Stephanie Verhagen de campagne tijdens de bijeenkomst [Zo breng je het IDO lokaal onder de aandacht!](#). De landelijk campagne is een mooie kans voor bibliotheken om lokaal hun IDO onder de aandacht te brengen. Hulpmiddel daarbij is de in november verschenen [Handreiking lokale mediastrategie en campagne IDO](#).

Op de website van Probiblio is veel informatie te vinden voor bibliotheken, onder andere over [Starten met het Informatiepunt Digitale Overheid](#) (de meest essentiële stappen op een rij). In een [korte video](#) en een [samenvattend overzicht](#) is te zien wat het team Digitale Inclusie voor de bibliotheek kan betekenen.

Website: [Digitale Inclusie](#); [Digitale Inclusie Special \(november\)](#); [Marketing Special \(oktober, gewijd aan IDO\)](#)

Voor meer informatie: Anne-Marie van der Poel, 06 40 76 69 34, avdpoel@probiblio.nl

BASISVAARDIGHEDEN (ZUID-HOLLAND)

Deelproject *Verbreden basisvaardigheden*

Met dit project stelt Probiblio bibliotheken in staat om meer laaggeletterden te bereiken, door de basisvaardigheden taal, digitaal en rekenen te verbinden met de thema's gezondheid, werk en inkomen.

De werkgroep Rekenvaardigheden is van start gegaan met vier bibliotheken. Het doel is om begin 2021 een toolbox op te leveren, waarmee bibliotheken in staat zijn om beleid en programmering rond rekenvaardigheden uit te voeren. De werkgroep gaat samenwerken met Kees Hoogland van de Hogeschool Utrecht. Hij is expert op het gebied van rekenvaardigheid binnen de volwasseneneducatie.

Website: [Advies basisvaardigheden en laaggeletterdheid](#)

Voor meer informatie: Ellie van der Meer, 06 14 37 49 05, evdmeer@probiblio.nl

Deelproject *Nieuwe wet inburgering en integratie*

De Tweede Kamer heeft begin juli de [wet voor een nieuw inburgeringsstelsel](#) aangenomen. Vanaf 1 juli 2021 zijn gemeenten verantwoordelijk voor het regelen van inburgering. De wet zet in op goede begeleiding en snelle integratie door werk en participatie.

De landelijke pilot Inburgering - een samenwerking van KB, POI's en Het Begint met Taal - is van start gegaan. In twee online sessies is verkend hoe de bibliotheek zich kan voorbereiden op de nieuwe wetgeving. Er volgen nog vier online sessies over inburgering: positionering bij de gemeente, faciliteren van taalvrijwilligers, programmering voor inburgeraars en samenwerking met formele en informele partners. De eerste sessie vond in het afgelopen kwartaal plaats.

In november organiseerde Probiblio een reeks online bijeenkomsten voor [Taalcoaching in coronatijd](#).

Via de website zijn een [Stappenplan inburgering](#), een [Routekaart inburgering](#) en een bijbehorende [Handleiding](#) beschikbaar.

Website: [Advies Zelfredzaamheid en sociaal domein](#); [Nieuwsbrief De Maatschappelijke Bibliotheek \(oktober\)](#); [Nieuwsbrief De Maatschappelijke Bibliotheek \(december\)](#)

Voor meer informatie: [Ellie van der Meer](#), 06 14 37 49 05, evdmeer@probiblio.nl

Deelproject *Kwaliteitsimpuls Taalnetwerken*

In de periode 2020-2023 worden alle Taalhuizen in Nederland door het CBCT gecertificeerd. Wat komt daarbij kijken en hoe bereid je je voor? Op de [website van het CBCT](#) staat alle informatie over het certificeringsproces. Tijdens een [webinar](#) met CBCT-directeur Willem Camphuis gingen we hier dieper op in en was er een [Q&A-sessie](#) met hem.

Samen met Rijnbrink en Cubiss werkte Probiblio in het vierde kwartaal aan een programma voor de POI's over de certificering van het Taalhuis.

Ook het Taalhuis, dat gegevens van taalvragers én van taalvrijwilligers verwerkt, moet voldoen aan de privacywetgeving. Hoe pak je dit aan? Het [10-stappenplan](#) helpt hierbij.

Website: [Nieuwsbrief De Maatschappelijke Bibliotheek \(oktober\)](#)

Voor meer informatie: [Ellie van der Meer](#), 06 14 37 49 05, evdmeer@probiblio.nl

Deelproject *Samenwerkingsimpuls Taalnetwerken*

Dit project heeft als doel de samenwerkingsvaardigheden van bibliotheekmedewerkers binnen het Taalnetwerk te vergroten. Probiblio begeleidt bibliotheken bij het vormgeven, verdiepen en/of uitbreiden van samenwerkingen op het gebied van basisvaardigheden.

In het vierde kwartaal vond een online werksessie plaats met de Taalketen Rijswijk over het thema Succesvol samenwerken. Gezamenlijke ambitie, strategische doelen en te behalen resultaten zijn bepaald. Dit vormt de input voor een regioplan.

Website: [Samenwerking in het taalnetwerk en het sociaal domein](#)

Voor meer informatie: [Anne-Marie van der Poel](#), 06 40 76 69 34, avdpoel@probiblio.nl

VERANDERING EN VERBREIDING VAN DE KLASSIEKE BIBLIOTHEEK

MANAGEMENT EN ORGANISATIE

Werken met vrijwilligers

Probiblio verzamelt en verbindt de kennis en expertise op het gebied van het werken met vrijwilligers. Dit doen we zowel binnen als buiten de branche. We helpen bij het optimaliseren, borgen en zichtbaar maken van de inzet van vrijwilligers. Bibliotheken kunnen zich hierdoor positioneren als professionele en maatschappelijke organisaties en weten vrijwilligers aan zich te binden en optimaal in te zetten.

De [Vereniging Nederlandse Organisaties Vrijwilligerswerk \(NOV\)](#) heeft het [keurmerk Goed Geregeld](#) ontwikkeld voor professionele vrijwilligersorganisaties. Probiblio staat achter dit keurmerk en biedt begeleiding aan bibliotheken om dit keurmerk te behalen. Het doorlopen van de stappen richting certificering helpt bibliotheken om vraagstukken rond vrijwillige inzet op te pakken en de eigen organisatie op orde te brengen. Voor stakeholders en samenwerkingspartners is het keurmerk een goede manier om te laten zien dat de bibliotheek het werken met vrijwilligers goed geregeld heeft. De POI's zijn in gesprek met de VOB en het NOV over de landelijke uitrol van dit keurmerk.

In het vierde kwartaal vonden twee online bijeenkomsten plaats. Bibliotheek De Boekenberg is gestart met de voorbereidingen voor het behalen van het keurmerk Goed Geregeld.

Website: [Werken met vrijwilligers](#); [De inzet van vrijwilligers bij de Zuid-Hollandse bibliotheken](#)
Voor meer informatie: Maaïke Verhoeven, 06 36 22 33 99, mverhoeven@probiblio.nl

Sociogram Regionaal (Zuid-Holland)

Dit project heeft als doel om per regio een sociogram op te stellen om inzicht te krijgen in het netwerk van (grote) maatschappelijke partners die in de verschillende regio's actief zijn. Daarbij brengen we in kaart welke bibliotheken al een samenwerking hebben met dergelijke organisaties, welke verdere samenwerkingen nog mogelijk/wenselijk zijn en of de bibliotheken daarbij regionaal kunnen optrekken.

Eind 2020 is er voor de bibliotheken De Boekenberg, Hoeksche Waard en Zuid-Hollandse Delta een gezamenlijk sociogram opgesteld.

Voor meer informatie: Sabine Margés, 06 41 56 49 89, smarges@probiblio.nl

Leergang Budgetneutraal investeren

In 2020 volgden zeventien deelnemers de leergang Budgetneutraal investeren. Na afloop is een [whitepaper](#) opgesteld. Deze is primair bedoeld voor managers van bibliotheken die beslissingen nemen op het gebied van financieel beheer. De whitepaper geeft inzicht in hoe je het beheer van financiële middelen kunt inrichten en optimaliseren en helpt je om te zien waar voor jouw bibliotheek de verbeterpunten zitten. Je kunt bijvoorbeeld jouw aanpak vergelijken met die van branchegenoten en er zijn voorbeeldcasussen opgenomen.

Voor meer informatie: Sabine Margés, 06 41 56 49 89, smarges@probiblio.nl

Multifunctionele organisaties en accommodaties (Zuid-Holland)

Steeds meer bibliotheken zijn onderdeel van een multifunctionele accommodatie (mfa). Daarnaast geeft een toenemend aantal bibliotheekdirecteuren leiding aan bijvoorbeeld een Volksuniversiteit, theater en/of buurthuis, die met de bibliotheek zijn verenigd in één (nieuwe) multifunctionele organisatie (mfo). In beide gevallen gaat het om complexe constructies. Hoe maak je hier een succes van? Het doel van dit project is om samen met én voor bibliotheken kennis te ontwikkelen en te verspreiden. Na de oplevering van [Handvatten voor horeca in de bibliotheek](#) in het derde kwartaal, is in het vierde kwartaal gewerkt aan hulpmiddelen om samen met partners de juiste samenwerkingsvorm te bepalen. Op de website van Probiblio is een [Stappenplan MFA](#) beschikbaar.

Voor meer informatie: Sabine Margés, 06 41 56 49 89, smarges@probiblio.nl

Realisatielab (Zuid-Holland)

Nieuwe bibliotheekoplossingen, samenwerken met partners en andere verdienmodellen. In het Realisatielab werken de Bibliotheek Westland en Probiblio samen aan een succesvolle transitie en brengen we met een integrale aanpak alle organisatieonderdelen met elkaar in lijn.

Eind 2020 zijn alle interventies afgerond en heeft een uitgebreide evaluatie met de directeur plaatsgevonden. In het voorjaar van 2021 meten we de effecten van de interventies. Een publicatie voor het netwerk over de resultaten van het project verschijnt rond de zomer.

Voor meer informatie: Sabine Margés, 06 41 56 49 89, smarges@probiblio.nl

Optimalisatie en transitie Noord-Holland

Probiblio kan helpen om wendbaar en flexibel het hoofd te bieden aan de snel veranderende context van de dienstverlening van de bibliotheek. In workshops onderzoeken we met Noord-Hollandse bibliotheken hoe de bibliotheekorganisatie zo soepel mogelijk kan worden ingericht en hoe beter kan worden samengewerkt.

Inhoudelijk zijn in dit project dezelfde activiteiten verricht als in het *BOZH-programma Transitie en optimalisatie*.

Website: [Optimalisatie en transitie Noord-Holland](#). Hier zijn veel praktische hulpmiddelen beschikbaar waarvan elke bibliotheek gebruik kan maken. Voor meer informatie: Frederike Kuijpers 06 24 54 60 52, fkuijpers@probiblio.nl

Lerend Netwerk

Het Lerend Netwerk is het leiderschapsprogramma dat samen met De Baak door Cubiss, Rijnbrink en Probiblio voor de SPN is ontwikkeld voor directeuren en bestuurders van bibliotheken. Naast persoonlijke ontwikkeling is er veel ruimte voor kennisdeling en het bouwen van een landelijk netwerk. [Jan Klerk](#) (Katwijk) en [Kevin de Kok](#) (Zoetermeer) vertellen in interviews over hun ervaringen. De (her)start van de volgende editie is gepland voor april 2021.

Website: [Lerend Netwerk](#)
Voor meer informatie: Maaïke Verhoeven, 06 36 22 33 99, mverhoeven@probiblio.nl

ONDERZOEK EN MARKETING

Customer Journeys

Een prettige en efficiënte klantervaring realiseren is cruciaal bij het opbouwen van goede klantrelaties, klanttevredenheid en loyaliteit. Een Customer Journey is een tool die inzicht geeft in de ervaringen van gebruikers van de bibliotheek. Het dient als startpunt voor het verbeteren van processen met als doel de gebruikerservaring te verbeteren.

In 2020 zijn drie nieuwe klantreizen gemaakt:

- Zoeken naar boeken, met BplusC
 - Jongeren (18 t/m 22 jaar) met een gratis abonnement, met De Boekenberg
 - Digitale hulpvragen, met de Bibliotheek Voorschoten-Wassenaar
- De [resultaten](#) (pdf) zijn beschikbaar via de website van Probiblio.

Website: [Customer Journeys](#)

Voor meer informatie: Monique van der Loo, 06 41 56 55 14, mvdloo@probiblio.nl

Maatschappelijke waarde en impact

Bibliotheken spelen een belangrijke rol in de maatschappij. Maar ... hoe maak je die waarde inzichtelijk? Probiblio kan helpen om de waarde van jouw bibliotheek of programma duidelijk te maken.

Vanuit het BOZH-programma Transitie en het project Maatschappelijke waarde zijn in 2020 de maatschappelijke effecten van programmering en dienstverlening op het gebied van inburgering, digitale inclusie, gezinsaanpak, structureel samenwerken met het onderwijs (PO, VO, MBO), digitale geletterdheid en MLP in kaart gebracht. In het vierde kwartaal is een nieuw document Van KPI tot effect opgesteld. De eerste sessie met de deelnemende bibliotheken vond plaats in december. Begin 2021 volgt een tweede sessie. Aansluitend komt via de website van Probiblio een uitgebreid kennisdocument beschikbaar voor het netwerk.

Binnen het landelijke programma IMPACT werkt Probiblio samen met de KB, verschillende POI's en bibliotheken aan het [dossier Impact](#) en de [ImpactMonitor](#).

Website: [Maatschappelijke waarde en impact](#)

Voor meer informatie: Berthy Nijhuis, 023 55 46 344, bnijhuis@probiblio.nl

Scan maatschappelijk-educatief werkveld

Bibliotheken hebben een brede opdracht op maatschappelijk-educatief gebied. Lokalisering van kwetsbare burgers in de gemeente kan helpen bij het beter bereiken van deze groep. Zogenaamde wijkscans maken dit mogelijk. Deze zijn ook te gebruiken ter verantwoording aan stakeholders, onderbouwing van samenwerking met partners, en een verdere positionering in het sociaal domein.

Het zijn vooral de [financieel kwetsbare groepen](#) - zoals laagbetaalde zzp'ers en flexkrachten - die de gevolgen van de coronamaatregelen in hun portemonnee voelen. Welke rol kan de bibliotheek spelen in het vergroten van de financiële zelfredzaamheid van inwoners in haar werkgebied? Probiblio maakte een [handreiking](#) en een [infosheet](#) over de mogelijkheden van een wijkgerichte aanpak.

De **Scan Laaggeletterdheid** is voor bibliotheken in Zuid-Holland een handige tool bij een wijkgerichte aanpak van laaggeletterdheid. Inmiddels kan de scan ook aan alle **Noord-Hollandse bibliotheken** worden aangeboden. Bibliotheken die niet in 2020 konden beginnen, komen in de volgende jaren aan bod.

Sinds begin dit jaar beschikken de gemeenten over het dashboard [GeletterdheidInZicht](#). Deze site geeft per gemeente en arbeidsmarktregio informatie over de omvang van de doelgroep laaggeletterden en over verschillende subdoelgroepen. Dit dashboard en de Scan Laaggeletterdheid vullen elkaar goed aan en vormen een goede aanleiding voor bibliotheken om met hun gemeenten in gesprek te gaan.

Website: [Scan maatschappelijk-educatief werkveld](#); [Scan Laaggeletterdheid](#)

Voor meer informatie: Berthy Nijhuis, 023 55 46 344, bnijhuis@probiblio.nl en Marion Romein (Scan Laaggeletterdheid), 06 10 92 91 78, mromein@probiblio.nl

Community Library

In een veranderende maatschappij vervullen bibliotheken steeds meer een maatschappelijk-educatieve functie. Hiermee neemt de bibliotheek een nieuwe rol op zich: de bibliotheek wil en moet zich actiever gaan verhouden tot de gemeenschap. Maar hoe pak je dat aan? Door samen met de gemeenschap (publiek en partners uit het werkgebied) kennis te ontwikkelen en te delen!

In 2020 organiseerde het projectteam een webinar over interne communicatie. Hoe communiceer je zo effectief mogelijk over een verandering in de organisatie? Hoe neem je medewerkers mee in de verandering (naar een community library)? Er zijn een presentatie en een sjabloon voor een intern communicatieplan beschikbaar.

In het vierde kwartaal waren er enkele online sessies met de deelnemende bibliotheken. Met elke bibliotheek vindt nog een eindsessie plaats.

Nauw verbonden met Community Library is de KennisCloud. Dit is een netwerk, een online platform én een methodiek, speciaal voor bibliotheken ontwikkeld door medewerkers van de Bibliotheek Midden-Brabant. KennisCloud helpt de Community Librarian bij het werken met community's. Probiblio ondersteunt de bibliotheken bij het toepassen van de KennisCloud.

Website: [Community Library](#); [Infographic](#)
Voor meer informatie: Kerstin Carbajal Henken, 06 14 40 07 77, kcarbajal@probiblio.nl

CUSTOMER RELATIONSHIP MANAGEMENT (CRM)

Klantgericht ondernemen is cruciaal voor elke organisatie die een duurzame klantrelatie wil opbouwen. Een CRM-strategie kan daarbij helpen.

In 2020 zijn zes bibliotheken verder gegaan met het opzetten van gezamenlijke marketingcampagnes, gericht op de volgende klantsegmenten:

- Jongeren die 18 worden: behoud (betaald) lidmaatschap
- Ouders van jonge kinderen (0-4): activeren uitleningen
- Niet-actieve leden: activeren (minder opzeggingen)

In het derde kwartaal zijn de campagnes verder uitgewerkt. De eerste campagne is in het vierde kwartaal van start gegaan.

Twee bibliotheken gaan Microsoft Dynamics in gebruik nemen en vier bibliotheken kiezen voor de overstap naar een ander CRM-systeem. Hiervoor is een plan van eisen opgesteld en zijn leveranciers geselecteerd.

In 2020 is een interactieve infographic opgeleverd. Daarin vind je uitgebreide informatie over CRM en een verslag van het proces dat de afgelopen drie jaar is doorlopen.

Website: [CRM](#)
Voor meer informatie: Miranda de Jong, 06 24 55 84 73, mdjong@probiblio.nl

DE DUURZAME BIBLIOTHEEK

Binnen dit project ondersteunt Probiblio bibliotheken bij het vormen van actief beleid op het gebied van duurzaamheid. Daarnaast ondersteunt het project bibliotheken bij het bieden van aanbod rond dit thema voor het publiek en profilering van de duurzame bibliotheek.

Voor de bibliotheken De Boekenberg en Rijn en Venen biedt Probiblio ondersteuning bij het verduurzamen van de interne organisatie. Hiertoe wordt gebruik gemaakt van het keurmerk Green Key. Het streven is om in het eerste kwartaal van 2021 het keurmerk te behalen.

In het vierde kwartaal verschenen de inspiratiegids Doelgroepgericht programmeren Duurzaamheid en het whitepaper Verduurzamen van de bedrijfsvoering met een duurzaamheidscertificaat als instrument.

Probiblio ontwikkelde samen met de Bibliotheek Heiloo een logo en enkele sjablonen voor communicatiemiddelen bij het Huis van Duurzaamheid. Elke bibliotheek die ook een Huis van Duurzaamheid wil starten, kan vrij gebruikmaken van deze toolkit.

Probiblio werkt samen met de KB en Rijnbrink aan een dossier. Daarin krijgen de inspiratiegids en de eerder dit jaar verschenen themarapportage De Bibliotheek en het duurzaamheidsvraagstuk een plek.

Website: [De duurzame bibliotheek](#)
Voor meer informatie: Iet Wiersma, 06 41 56 49 88, iwiersma@probiblio.nl

SPREIDING EN BEREIK LANDELIJK GEBIED

In opdracht van en in afstemming met de Provincies Noord- en Zuid-Holland ondersteunt Probiblio bibliotheken in het landelijk gebied. Inmiddels zijn bij ruim twintig bibliotheken bijna veertig concrete acties en interventies ondernomen om de bereikbaarheid, kwaliteit en toegankelijkheid van het bibliotheekwerk in landelijke gebieden te borgen en te versterken. Een overzicht van deze interventies is opgenomen in de [Kennisbank Landelijk Gebied](#). Deze is in november 2020 geactualiseerd en bevat ook informatie over de aanpak van het project en drie interviews waarin directeuren vertellen over hun ervaringen.

Binnen het project zijn in het laatste kwartaal in opdracht van de Bibliotheek Gooi en meer producten opgeleverd die de bibliotheek ondersteunen bij het verstevigen van de positie van het (digi)Taalhuis. Denk aan een rapport dat kwetsbare doelgroepen met lage taal- en digitale vaardigheden in kaart brengt en koppelt aan de Mosaic-methodiek. Ook is er informatie opgehaald bij twee andere bibliotheken over hun ervaringen met de (meerjarige) financiering van het (digi)Taalhuis. Enkele Probiblio-adviseurs bespreken [hier](#) de ervaringen van dit project.

Website: [Spreiding & Bereik](#); [Film](#); [Rapport Spreiding & Bereik in het Landelijk Gebied](#)

Voor meer informatie: Frederike Kuijpers, 06 24 54 60 52, fkuijpers@probiblio.nl

DIGITALE TRANSFORMATIE

Digitale Bibliotheek lokaal

Digitale ontwikkelingen gaan snel en daarmee ontstaan allerlei interessante mogelijkheden om klantervaringen te verbeteren en de bibliotheek te professionaliseren. Binnen dit project worden innovatieve ideeën (met een digitale component) lokaal als prototype getest. Zo wordt snel inzichtelijk hoe innovaties praktisch toepasbaar gemaakt kunnen worden voor de branche.

In het derde kwartaal is een pilot met de Bibliotheek Waterland voorbereid. Het doel is om leners te stimuleren toptitels sneller in te leveren. De pilot is in het vierde kwartaal van start gegaan. Gedurende tien weken worden voor tien toptitels mails verstuurd aan leners die de toptitel na tien dagen nog niet hebben ingeleverd. Kennisdeling vindt plaats in het eerste kwartaal van 2021.

Website: [Digitale Bibliotheek lokaal](#)

Voor meer informatie: Monique van der Loo, 06 41 56 55 14, mvdloo@probiblio.nl

Wolk (Poëziemuseum)

Sinds september 2019 kunnen bibliotheken hun poëziesamenvattingen via augmented reality toegankelijk maken met de app Wolk. Naast de twee pilotbibliotheken De Plataan en Huizen-Laren-Blaricum bieden inmiddels meerdere bibliotheken Wolk aan. Via de projectpagina zijn een communicatietoolkit ([zipbestand](#)) en een [factsheet](#) beschikbaar.

In 2020 zijn in de app vijf nieuwe gedichten opgenomen en is voor het lopende schooljaar het nieuwe (en gratis) [lesprogramma 2020-2021](#) beschikbaar gekomen. In het laatste kwartaal zijn verschillende bibliotheken ingestapt en gebruik gaan maken van de app en het lesprogramma. Een leskist is in voorbereiding.

Website: [App Wolk](#)

Voor meer informatie: [Iet Wiersma](#), 06 41 56 49 88, iwiersma@probiblio.nl en [Aniek van Son](#), 06 24 54 61 32, avson@probiblio.nl

OVERIGE PROJECTEN

IBL en collectioneren toekomstgericht organiseren

Het doel van dit project is het IBL beter te laten aansluiten op de ontwikkelingen en de verwachtingen van bibliotheken en bibliotheekgebruikers.

Deelprojecten zijn:

- Monitoring IBL
- Pilots efficiëntere processen
- IBL-V
- Optimalisatie wagenpark.

Website: [IBL en collectioneren](#)

Voor meer informatie: [Petra Jellema](#), 06 14 30 39 37, pjellema@probiblio.nl

Privacy

Het doel van dit project is om bibliotheken - en adviseurs van Probiblio - te informeren en te adviseren over privacy, zodat zij hun werkzaamheden kunnen uitvoeren binnen de kaders van wet- en regelgeving. Probiblio ontwikkelt good practices rond dit thema. Denk aan: de samenwerking met een basisschool, foto's en video's opnemen bij een evenement, cameratoezicht, geheimhouding door medewerkers en vrijwilligers, rechten van betrokkenen, de procedure datalekken, en het register van verwerkingen. Daarnaast signaleert en deelt Probiblio aanbod dat bibliotheken kunnen inzetten in de dienstverlening aan leden en bezoekers.

In samenwerking met enkele partners heeft Probiblio twee e-learnings ontwikkeld: [De basis van privacy](#) en [Maken en gebruiken van foto's en videobeelden](#). Deze e-learnings zijn kosteloos te volgen.

In het vierde kwartaal verscheen de [Nieuwsbrief Privacy en informatiebeveiliging \(november\)](#) met aandacht voor onder andere Direct marketing in de bibliotheek (wat mag wel en niet?) en het verwerken van persoonsgegevens.

Website: [Privacy in de bibliotheek; Implementatie van privacywetgeving](#)

Voor meer informatie: [Koen Baaij](#), 06 40 11 75 37, kbaaij@probiblio.nl

